

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

	кількості головних розпорядників коштів державного бюджету відповідно до підсумків проведення адміністративної реформи”	проекти Закону України про Державний бюджет України на 2014 рік порівняно з Законом України “Про Державний бюджет України на 2013 рік”
8	Внесення змін до законодавства щодо узгодження порядків та строків розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складення проекту державного бюджету	Узгодження за строками регламенту підготовки макроекономічних та бюджетних показників

Положенням про міністерство (розділ 6) визначено також, що Міністерство доходів України для виконання покладених на нього завдань має право обговорювати на засіданнях Кабінету Міністрів прогнозні показники доходів державного бюджету та єдиного внеску, що закріплені за Міністерство доходів України, у частині, визначеній Податковим кодексом України, Митним кодексом України та Законом України „Про збір та облік єдиного внеску на загальнодержавне соціальне страхування”, для забезпечення їх обґрунтованості [9].

Наведене свідчить, що прогнозування надходжень у створеному міністерстві є важливою складовою загальнодержавної системи прогнозування доходів бюджету та визначення індикативних показників доходів на коротко-, середньо- та довгострокову перспективу.

Зазначена діяльність передбачає розробку концепції організації роботи міністерства з наповнення бюджету на базі існуючої концепції податкової служби, актуалізації її з урахуванням наведених функцій міністерства щодо прогнозування та доповнення принципом науковості – як залучення наукового потенціалу і кращих світових практик у роботу Міністерства для забезпечення обґрунтованості та повноти прогнозів надходжень по усіх закріплених джерелах. Заходи щодо реалізації державного стратегічного планування наведено у табл.2.

Діяльність міністерства з реалізації заходів із запровадження державного стратегічного планування потребує:

- поєднання та залучення інформаційного ресурсу та методологічного потенціалу податкової та митної служб;
- вивчення кращих світових практик прогнозування доходів бюджету і доведення прогнозних показників до відомчих територіальних органів та оцінки можливості їх адаптації до потреб та завдань міністерства;
- залучення потенціалу вітчизняної науки щодо прогнозування доходів бюджету та їх впровадження у діяльність міністерства;
- поліпшення прогнозно-аналітичної роботи у підрозділах міністерства центрального та територіального рівнів;
- послідовного розвитку у міністерстві єдиних організаційно-методологічних підходів у визначенні прогнозних показників надходжень по закріплених платежах;
- упорядкування процедури отримання та опрацювання інформації при прогнозуванні надходжень та визначенні індикативних показників доходів по бюджетах усіх рівнів.

Указом Президента України від 12 березня 2013 року №128/2013 „Про Національний план дій на 2013 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010 – 2014 роки „Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава” [7] визначено основні сфери реформування державних фінансів. Зокрема, удосконалення управління державними фінансами передбачає:

- побудову ефективної системи управління державними фінансами відповідно до кращої практики держав Організації економічного співробітництва (ОЕСР);
- запровадження ефективного державного стратегічного планування.

Висновки:

1. Практика довела необхідність і доцільність державного стратегічного планування податкового процесу, податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів.
2. Сучасні державні заходи планування бюджетного процесу у більшості своїй стосуються бюджетних видатків, а не планування його доходів, що гальмує інвестиційні процеси й негативно впливає на розвиток національної економіки.
3. До державного планування бюджетних надходжень необхідно залучати суб’єктів господарювання. Дотепер ця пропозиція не знаходить належної реалізації. Процес розробки фінансових планів та їх погодження на державному рівні охоплює лише суб’єктів господарювання з певною часткою державної власності, решта суб’єктів економічної діяльності залишається осторонь державного стратегічного планування.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Дмитриченко Л.І., Єгорова Т.М. Податковий ресурс забезпечення економічного розвитку. Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Т. 133 Вип. 120. Економіка. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010, с.62-65.
2. Економічний аналіз: початковий курс для податкового аналітика: навчальний посібник / за заг. ред. Л. Л. Тарангул. — Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2013. — 700 с.
3. Інформаційно-аналітичні матеріали Департаменту прогнозування, аналізу, обліку та звітності ДПС України.
4. Програма економічних реформ на 2010-2014 роки „Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава”.
5. Тарангул Л.Л. Санжаревська І.С. Прогнозування податкових надходжень в органах ДПС України: від вивчення наукових доробків до впровадження світового досвіду. Науковий вісник НУ ДПС України, №4. – 2012.
6. Тимур Дорофеев. Цвет общества потребления. “Theessence”, №3, осень- 2010, с.106-109.
7. Указ Президента України від 12 березня 2013 року №128/2013 „Про затвердження національного плану дій на 2013 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010 – 2014 роки „Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава”.
8. Указ Президента України від 24.12.2012 № 726/2012 „Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади”.
9. Указ Президента України від 18.03.2013 № 141/2013 „Про Міністерство доходів і зборів України”.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

Ємельянова Н.А., аспірант кафедри «Міжнародна економіка» Донецького національного університету

Ємельянова Н.А. Особливості розвитку державно-приватного партнерства в європейських країнах.

Стаття присвячена особливостям розвитку державно-приватного партнерства в європейських країнах. Важливість співпраці держави та приватного сектору обумовлена низкою об’єктивних умов (інтересами, розумінням неможливості реалізації певних проектів без співпраці державної влади та бюджету, неготовністю державного сектора і бізнесу брати на себе певні ризики, важливістю узгодження їх інтересів і т.д.). Метою статті було дослідження особливостей розвитку державно-приватного партнерства в європейських країнах. У ДПП грає ключову роль держава, оскільки партнерство його і бізнесу будується по відношенню до державної і муніципальної влади. Тут підкреслюється нерівність держави і приватної компанії. Важливу роль у системі соціально-економічного регулювання відіграє таке поняття як комунітаризм. Дані деякі приклади використання та реалізації проектів на основі ДПП в різних країнах. Відзначено, що в Україні модель ДПП часто широко застосовна як форма реалізації політики соціальної відповідальності компаній та здійснення соціальних інвестицій. Одним з проектів, що сприяють підвищенню значимості корпоративної соціальної відповідальності в середовищі українського

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

бізнесу є проект «ГВардія соціально відповідальних компаній». Компанія «СКМ» займала в цьому рейтингу перше місце неодноразово (у статті проаналізовано залежність фінансових показників групи від динаміки соціальних інвестицій у проекти корпоративної соціальної відповідальності, збільшення заробітної плати). Внаслідок аналізу зроблено висновок про відсутність прямого зв'язку програм корпоративної соціальної відповідальності і фінансових показників результативності діяльності «СКМ».

Ключові слова: державно-приватне партнерство, корпоративна соціальна відповідальність, державна власність, муніципальна власність, модель, динаміка, соціальні інвестиції, коефіцієнт.

Емельянова Н.А. Особенности развития государственно-частного партнерства в европейских странах.

Статья посвящена особенностям развития государственно-частного партнерства в европейских странах. Важность сотрудничества государства и частного сектора обусловлена рядом объективных условий (интересами, пониманием невозможности реализации определенных проектов без сотрудничества государственной власти и бюджета, неготовностью государственного сектора и бизнеса брать на себя определенные риски, важностью согласования их интересов и т.д.). Целью статьи являлось исследование особенностей развития государственно-частного партнерства в европейских странах. В ГЧП играет ключевую роль государство, поскольку партнерство его и бизнеса строится по отношению к государственной и муниципальной власти. Здесь подчеркивается неравенство государства и частной компании. Важную роль в системе социально-экономического регулирования играет такое понятие как комунитаризм. Даны некоторые примеры использования и реализации проектов на основе ГЧП в разных странах. Отмечено, что в Украине модель ГЧП часто широко применима как форма реализации политики социальной ответственности компаний и осуществления социальных инвестиций. Одним из проектов, способствующих повышению значимости корпоративной социальной ответственности в среде украинского бизнеса является проект «ГВардія социально ответственных компаний». Компания «СКМ» занимала в данном рейтинге первое место неоднократно (в статье проанализирована зависимость фінансових показателей группы от динамики социальных инвестиций в проекты корпоративной социальной ответственности, увеличения заработной платы). Вследствие анализа сделан вывод об отсутствии прямой связи программ корпоративной социальной ответственности и фінансових показателей результативности деятельности «СКМ».

Ключевые слова: государственно-частное партнерство, корпоративная социальная ответственность, государственная собственность, муниципальная собственность, модель, динамика, социальные инвестиции, коэффициент.

Emelyanova N.A. Features of public-private partnerships in European countries.

The article is devoted to the features of the development of public-private partnerships in European countries. The importance of cooperation between the state and the private sector due to a number of objective conditions (interest, understanding, inability to implement certain projects without the cooperation of the government and the budget, the unwillingness of the public sector and businesses to take some risks, the importance of aligning their interests, etc.). Purpose of the article was to study the characteristics of the development of public-private partnerships in European countries. In the PPP government plays a key role, as the partnership and its business is built with respect to the state and municipal authorities. It highlights the inequality of the state and private companies. An important role in the socio-economic regulation plays such a thing as komunitarizm. Gives some examples of the use and implementation of PPP projects in different countries. It is noted that in Ukraine the PPP model is often widely applicable as a form of implementation of the policy of social responsibility of companies and social investments. One of the projects that contribute to the enhancement of corporate social responsibility among Ukrainian business is the project "GVardiya socially responsible companies". The company "SCM" held in this ranking first place many times (in the article analyzes the financial performance of the dependence of the dynamics of social investments in corporate social responsibility, salary increases). As a result of analysis concluded that there was a direct link programs of corporate social responsibility and financial performance indicators "SCM".

Keywords: public-private partnerships, corporate social responsibility, public property, public property, the model dynamics, social investment ratio.

Історія використання механізмів, які відносяться сьогодні до державно-приватного партнерства, почалася досить давно. Проте упродовж двадцятого століття у світі спостерігалось зниження інтересу до участі приватного сектора в інфраструктурі, навіть навпаки, у багатьох країнах спостерігалися процеси націоналізації приватних інфраструктурних компаній. В цей час в конституціях цілої низки країн з'явилися положення про те, що певні види інфраструктурних об'єктів можуть знаходитися виключно в державній власності.

У 80-х роках минулого століття ситуація кардинально змінилася - державна влада знову обернула свій погляд на приватний сектор як на важливого партнера в реалізації завдань, що стоять перед нею. Механізми концесії, оренди, спільної діяльності, управління отримали широке поширення і були об'єднані у рамках однієї економічної і правової категорії. Вони стали розглядатися як елементи системи договірних взаємовідносин між державним і приватним секторами в реалізації громадських інтересів. А в 2000 р. в Декларації тисячоліття ООН уперше була відмічена необхідність розвитку довгострокового партнерства з приватним сектором для досягнення цілей тисячоліття.

На наш погляд, це було викликано усвідомленням важливості для співпраці держави і приватного сектора таких об'єктивних умов, як:

- наявність інтересів, які сприймаються і розділяються суспільством в цілому;
- розуміння того, що реалізація певних проектів не можлива без співпраці державної влади і бізнесу, а відмова від них приведе до виникнення системних проблем, соціальної нестабільності і, як наслідок, до втрати довіри населення до державної влади;
- неготовність державного сектора і великого бізнесу самостійно брати на себе ризики реалізації технологічно складних і фінансово містких проектів, реалізація яких займає тривалий час і вимагає політичної і економічної стабільності;
- важливість узгодження інтересів в процесі формування такої співпраці і його реалізації, що вимагає чіткої фіксації зобов'язань сторін, взаємної відповідальності, довіри і поваги один до одного.

Саме ці характеристики, з одного боку, дозволяють визначити державно-приватне партнерство як нову ідеологію розвитку економіки і соціальної сфери в сучасному складному і динамічному світі, а з іншої - зумовлюють напрями і принципи розвитку механізмів співпраці державної влади і бізнесу, що давно сформувалися, таких, як передача в управління, оренда, концесія, спільна діяльність тощо, надають їм сучасне звучання, розширюють сферу їх застосування.

Широке поширення явища ДПП на усіх континентах і на багато сфер діяльності, якими традиційно займалася державна влада, пов'язано не лише з обмеженістю бюджетних ресурсів для реалізації складних завдань, що стоять перед суспільством сьогодні, і необхідністю використати для цих цілей приватного фінансування, але і з потребою державного сектора притягнути для виконання надзвичайно складних проектів ноу-хау і сучасні методи організації роботи, властиві приватному сектору. «З теорії управління відомо, що складність системи (при збереженні якості управління), що управляє, росте експоненціально разом із зростанням складності керованої системи». Сьогодні складність управління державою така, що державна влада вже не справляється із завданнями, що стоять перед нею. Тому нині розвиток державно-приватного партнерства можна вважати частиною загальнішої тенденції по перегляду ролі держави в економіці у напрямі трансформації його функцій від прямого оператора до організатора, регулятора і контролера.

Дослідженню світових тенденцій взаємодії держави та приватного капіталу присвячені роботи таких зарубіжних і вітчизняних вчених, як Дж. Даннінга, М. Кассона, Ч. Кіндлбергерра, В. Гесця, І. Запатріна, Б. Кваснюка, Д. Лук'яненка, І. Луїної, Ю. Макогона, В. Новицького, Т. Орехової, О. Рогача, Л. Руденко-Сударсової, Є. Савельєва, С. Якубовського та інших.

Метою даної роботи є дослідження особливостей розвитку приватно-державного партнерства в європейських країнах.

Термін «державно-приватне партнерство» є усталеним перекладом з англійської мови «public-private partnership». При цьому слово «public» перекладається як «державна», що, здавалося б, значно звужує суть поняття, яке прийшло до нас з Заходу. Проте «державна» (public) тут трактується ширше, ніж проста сукупність установ, що здійснюють владні функції. Воно виступає узагальнюючим суб'єктом суспільної влади, що включає всі рівні управління - національний, регіональний і муніципальний. Під «public» розуміється сукупність суспільних інститутів, які реалізують свої владні повноваження, а також грають часом неофіційну, неформальну, але важливу роль у розвитку суспільних процесів. Поняття «державна» включає також культурні, освітні, академічні та інші установи громадського сектора.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Крім того, держава відіграє в ДПП ключову роль, оскільки її партнерство з бізнесом будується по відношенню до державної і муніципальної власності.

І в цьому плані держава і приватна компанія ніколи не будуть рівні, так як базові відносини власності в проектах ДПП не змінюються, хоч би якою великою була роль приватного сектора в якості інвестора, менеджера або оператора.

Згідно Б. Вайсу, державно-приватне партнерство є напівприватизацією, тобто укладенням угод, відповідно до яких істотно зростає участь приватних компаній у фінансуванні, проектуванні, будівництві, володінні і експлуатації державних підприємств. Відповідно до визначення М.В. Вілсова, - це правовий механізм узгодження інтересів і забезпечення рівноправності держави і бізнесу (реалізації економічних проектів, спрямованих на досягнення цілей державного управління, а згідно В.Г. Варнавському - інституціональний і організаційний альянс між державою і бізнесом з метою реалізації національних і міжнародних, масштабних і локальних, але завжди суспільно значимих проектів в широкому спектрі сфер діяльності: від розвитку стратегічно важливих галузей промисловості і науково-дослідних праць до забезпечення державних послуг. ДПП визначається також «як інститут, сукупність норм і правил, що регулюють спільну діяльність держави і бізнесу».

Резолюцією Європейського парламенту відзначається, що хоча досі і не існує прийнятної визначення державно-приватного партнерства для усіх країн Європи, яке б охоплювало усі можливі форми ДПП, все ж це явище може бути визначене як довготривала, регульована контрактом співпраця між державною владою і приватним сектором по виконанню державних зобов'язань (реалізації інфраструктурних проектів або наданню державних послуг), при яких наявні ресурси передаються під спільне управління, а ризики реалізації проекту розподіляються на базі знань партнерів проекту про оптимальне управління.

Світ, що оточує нас, відрізняється великою різноманітністю історії, культури, рівня економічного розвитку, побутових устроїв, менталітету, а, отже, принципів і механізмів регулювання.

Ряд економістів, зокрема М. Шніцер, надаючи визначальне значення ролі держави, підрозділяє світ на три великі групи:

- відносно вільна ринкова система США, де втручання держави в економіку є переважно регулятивним;

- соціально-ринковий капіталізм країн Європи, де державі належить визначальна роль в розподілі громадських благ за допомогою продуманих програм витрат на соціальні потреби;

- державно-керований капіталізм Японії і інших країн Східної Азії.

Як окремі групи, свої характерні особливості, що відбилися на підходах до використання державно-приватного партнерства мають такі країни, як:

- країни Латинської Америки, що орієнтуються на досвід і рекомендації міжнародних організацій;

- країни Африканського континенту, що повільно, але вірно рухаються вперед в умовах посиленої уваги до них міжнародних фінансових організацій;

- країни СНД, з різним рівнем активності реформування своїх економічних систем, що мають різновекторний вплив на свій розвиток як з боку Євросоюзу і США, так і з боку провідних країн Східної Азії, і по своєму, дуже своєрідно використовують зарубіжний досвід виходячи зі свого історичного досвіду, менталітету і традицій.

Капіталізм походить з Європи і саме європейськими мислителями визначена його суть і основні принципи - мотивація до отримання прибутку, приватна власність, приватне підприємництво, панування ринку.

У системі соціально-економічного регулювання ЄС значну роль грає комунітаризм. Це визначається незрівнянно тривалішою історією розвитку європейських держав, внаслідок якої люди звикли почувати себе частиною ширшої спільності. На практиці це виливається в сильніші колективістські начала, що зумовлює турботу суспільства про кожного і, відповідно, велику увагу, яку держава приділяє питанням соціального захисту. В порівнянні із США, в європейських країнах рідше міняють місце роботи. Працевластивці, у свою чергу, відповідальніші за своїх працівників, віддаючи перевагу над звільненнями професійному перенавчанню. Ця природа економічної системи країн ЄС особливо проявляється в Північній Європі, зокрема в Швеції, рівень життя в якій - один з найвищих у світі. Ця країна широко відома своїми соціальними програмами, які відрізняються різноманітністю і спрямованістю на благополуччя усіх без виключення соціальних груп суспільства, незважаючи на рівень доходів. Зворотним боком медалі є високий рівень оподаткування.

Комунітаристське підґрунтя, властиві єврокапіталізму, позначаються також на інтеграційних процесах у рамках країн європейської спільноти, прагнення до захисту загальних європейських інтересів - в економіці, політиці, екології.

Європейські країни активно беруть участь в реалізації проектів на основі державно - приватного партнерства, яке використовується в широкому спектрі сфер діяльності. За інформацією О.В. Пильтя, в ЄС на шість країн (Великобританію, Іспанію, Францію, Німеччину, Італію і Португалію) доводиться 95% усіх проектів в країнах ЄС. В період 2007 - 2010 рр. в Європі було укладено контрактів у формі ДПП на загальну суму 23,6 млрд євро, а в 2011 р. у стадії реалізації знаходилося проектів на суму 67,6 млрд євро.

Державно-приватне партнерство найбільш розвинене в таких європейських країнах, як Великобританія, Італія, Франція, Іспанія, Німеччина, Шотландія, Австрія. Великобританія лідирує не лише по обсягах фінансування і кількості проектів ДПП, але і по диверсифікованості напрямів його застосування. В той же час і в інших європейських країнах, зокрема в країнах - нових членах ЄС, активно йдуть процеси ініціації проектів у формі ГЧП(Болгарія, Хорватія, Чехія, Румунія, Угорщина, Польща).

Найбільш розвинене державно-приватне партнерство у Великобританії, на яку доводиться 58% загальної вартості проектів ДПП в ЄС. У цій країні застосовується серйозний арсенал методів і механізмів державно-приватного партнерства, надзвичайно розвинена інституціональна інфраструктура і правове регулювання в цій сфері. Цікаво, що основним оператором у сфері ДПП у Великобританії являється акціонерна компанія Partnership UK, яка також побудована на принципах державно-приватного партнерства (49% в ній належить державі, 51% - приватному бізнесу). Діяльність компанії контролюється її Наглядовою радою, в яку входять 45 членів, у тому числі члени уряду. У 2010 р. розпочата передача функцій цієї інституції в питаннях консультування уряду з питань довгострокових інфраструктурних потреб країни, а також надання комерційної експертизи проектів і програм «Агенції розвитку інфраструктури Великобританії» (Infrastructure UK).

Якщо розглядати ситуацію з ДПП в країнах - нових членах ЄС, то лідером в цій сфері є Польща(18 млрд. євро), за якою йде Угорщина (17,4 млрд. євро) і Чехія(16,4 млрд. євро). На ці три країни доводиться 71% вкладень в ДПП серед країн Центральної і Східної Європи. Так, наприклад, в Польщі в 2011 р. було анонсовано 41 проект державно-приватного партнерства загальним обсягом 1,7 млрд євро. Серед них 16 були припинені на етапі переговорів, 21 - знаходяться в процесі переговорів із зацікавленими партнерами (з них 7 - концесії, 8 - контракти на сервісні послуги, 6 - інші механізми ДПП), 2 контракти підписані.

Активно розвивається державно-приватне партнерство в Туреччині. За інформацією PPIAF в 2011 р. в Туреччині стартувало 16 нових проектів, обсяг інвестицій в які склав 29% від об'єму інвестицій в проекти ДПП регіону Європи і Центральної Азії.

Помітно, що в 2011 р. в європейських країнах в цілому спостерігалось досить значне падіння інтересу до ДПП. Так, в порівнянні з 2010 р. обсяг притягнених в проекти ДПП інвестицій знизився на 40%, кількість нових проектів - на 22%. Причому на відміну від цілого ряду інших регіонів найбільш значне падіння інвестицій спостерігалось саме для нових проектів (54%), для проектів, що вже реалізуються, вони зменшилися на 28%.

В Україні модель державно-приватного партнерства є досить поширеною формою реалізації політики соціальної відповідальності компанії, а також здійснення соціальних інвестицій. У 2011 році компанія «СКМ» в четвертий раз поспіль зайняла перше місце в рейтингу «Г'вардія соціально відповідальних компаній», підтверджуючи статус лідера в галузі корпоративної соціальної відповідальності в Україні.

Проект «Г'вардія соціально відповідальних компаній» проводиться з 2008 року рейтинговим журналом «Г'вардія» Видавничого Дому «Галицькі Контракти». Мета проекту - підвищити значимість корпоративної соціальної відповідальності в середовищі українського бізнесу, розширити практику її застосування і стимулювати системний підхід до КСВ.

**ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ
ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА**

У 2011 р. СКМ, Метінвест і ДТЕК увійшли в першу п'ятірку Індексу прозорості та підзвітності компаній в Україні. Компанії Групи СКМ були визнані лідерами в секторах «Холдингові компанії» (СКМ), «Важка промисловість» (Метінвест) і «Електроенергетика» (ДТЕК).

Рейтинг було ініційовано в рамках проекту «Об'єднуємося заради реформ (UNITER)», який здійснюється міжнародною організацією Раст при фінансуванні Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та підтримці компанії ESG. Учасниками Індексу стали 100 найбільших компаній України, а також компанії, акції яких котируються на міжнародних фондових біржах.

Проаналізуємо залежність фінансових показників Групи від динаміки соціальних інвестицій в проекти корпоративної соціальної відповідальності та зростання заробітної плати робітників компанії.

Таблиця 1

Вихідні дані аналізу та прогнозу

Рік	Валовий виоротг, млрд. дол. (У)	Соціальні інвестиції групи, млн. дол. (Х1)	Середня заробітна плата по промисловим холдингам групи (Х2)
2006	6,719	25,498	1728
2007	9,563	45,178	2079
2008	15,985	85,57	2485
2009	8,151	31,59	2944
2010	12,819	40,86	3827

Результати кореляційно-регресійного аналізу залежності фінансового результату діяльності компанії від соціальних інвестицій Групи представлено в таблиці 2.

Таблиця 2

Результати кореляційно-регресійного аналізу залежності фінансового результату діяльності компанії від соціальних інвестицій Групи

ВИВІД ПІДСУМКІВ								
Регресійна статистика								
Множинний R	0,899865							
R-квадрат	0,809756							
Нормований R-квадрат	0,746342							
Стандартна похибка	1,885242							
Спостережен-ня	5							
Дисперсійний аналіз								
	Df	SS	MS	F	Значу-щість F			
Регресія	1	45,38368	45,38368	12,76926	0,037461			
Залишок	3	10,66241	3,554136					
Усього	4	56,04608						
	Коефіцієнти	Стандартна похибка	t-статистика	P-Значення	Нижні 95%	Верхні 95%	Нижні 95,0%	Верхні 95,0%
Y-перехрещення	4,108405	2,014789	2,039124	0,13416	-2,30355	10,52036	-2,30355	10,52036
Змінна X 1	0,142963	0,040007	3,57341	0,037461	0,015641	0,270284	0,015641	0,270284

Коефіцієнт при змінній показує, наскільки зміниться показник «виоротг», при зміні на одиницю фактора «соціальні інвестиції». Позитивний коефіцієнт свідчить про наявність прямого зв'язку між змінними. Таким чином, отримана регресійна залежність є статистично значущою, і досліджуваний фактор безпосередньо впливає на зміну фінансового результату підприємства.

Проаналізуємо залежність фінансового результату діяльності компанії від середньої заробітної плати по промислових холдингах Групи. Результати розрахунків представлено в таблиці 3.

Таблиця 3

Результати кореляційно-регресивного аналізу залежності фінансового результату діяльності компанії від середньої заробітної плати по промислових холдингах Групи

Регресійна статистика								
Множинний R	0,423803							
R-квадрат	0,179609							
Нормований R-квадрат	-0,09385							
Стандартна похибка	3,914916							
Спостережен-ня	5							
Дисперсійний аналіз								
	Df	SS	MS	F	Значущи-сть F			
Регресія	1	10,06639	10,06639	0,656794	0,477016			
Залишок	3	45,97969	15,32656					
Усього	4	56,04608						
	Коефіцієнти	Стандарт-на похибка	t-статисти-ка	P-Значен-ня	Нижні 95%	Верхні 95%	Нижні 95,0%	Верхні 95,0%
Y-перехрещення	5,572738	6,501865	0,857098	0,454402	-15,1191	26,26458	15,1191	26,26458
Змінна X 2	0,001942	0,002397	0,810428	0,477016	-0,00569	0,00957	0,00569	0,00957

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Коефіцієнт детермінації складає 0,1796, що дає можливість зробити висновок, про незначущість отриманої залежності.

Розрахований нами прогноз незалежної змінної (соціальні інвестиції Групи) представлено на рис. 1.

Отримана функція прогнозу соціальних інвестицій Групи підтверджує наявність тісного зв'язку з показником виторгу компанії.

Логарифмічна функція прогнозу дає можливість очікувати масштаби соціальних інвестицій групи у післякризовий період на рівні 60 млн. дол. США.

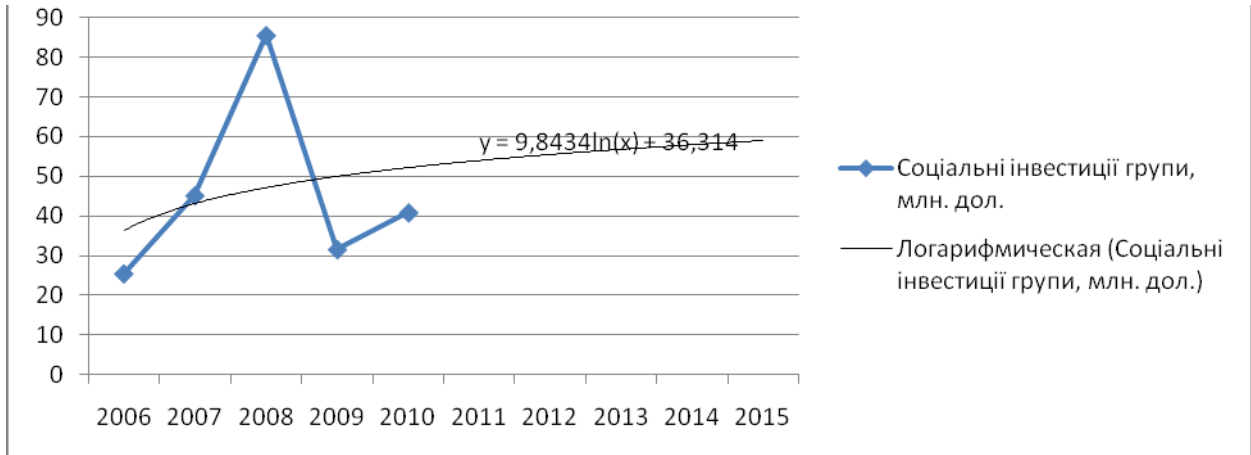

Рис. 1. Прогноз соціальних інвестицій групи «СКМ» на 2015 р.

Таким чином, проведений аналіз свідчить про відсутність прямого зв'язку програм КСВ компанії «СКМ» та фінансового показника результативності діяльності Групи через пролонгований та опосередкований вплив даних проектів на створення позитивного іміджу компанії перед всіма групами стейкхолдерів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Delmon J. Private Sector Investment in Infrastructure: Project Finance, PPP Projects and Risk. The World Bank and Kluwer Law International. 2009. P. 7.
2. Report to Congress on Public-Private Partnerships. US Department of Transportation. 2004. P. 10.
3. Green Paper on Public-Private Partnerships and Community Law on Public Contracts and Concessions. Brussels. 30.04.2004. P. 3.
4. Public Private Partnerships — the Government's Approach. London. The Stationary Office. 2000. P. 6.
5. <http://www.scm.com.ua/>

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇН

Жнакіна Е.Г., к.е.н., доцент кафедри фундаментальних економічних дисциплін Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»

Жнакіна Е.Г. Механізм державної підтримки формування інноваційного потенціалу країн.

У статті досліджено теоретичні і практичні аспекти формування інноваційного потенціалу країн щодо підвищення їх міжнародної конкурентоспроможності. Визначена роль інноваційного потенціалу у системі формування міжнародної конкурентоспроможності країни. Удосконалено механізм державної підтримки формування інноваційного потенціалу країни на макро-, мезо- та мікрорівнях. Обґрунтовано, що негативні тенденції, які склалися в інноваційній сфері, потребують гнучких підходів до формування інноваційної політики та правового регулювання інновацій на всіх етапах їх життєвого циклу й на всіх рівнях. Національна інноваційна політика має бути тісно пов'язана з інноваційною політикою на регіональному рівні. Доведено, що реалізація інноваційних стратегій на мікрорівні здійснює різноманітний за силою, інтенсивністю та напрямком дії вплив на міжнародну конкурентоспроможність підприємств.

Ключові слова: міжнародна конкурентоспроможність, інновації, інноваційний потенціал, інноваційна діяльність, інноваційний процес, інноваційна політика, національна інноваційна система, інноваційна модель розвитку.

Жнакіна Э.Г. Механизм государственной поддержки формирования инновационного потенциала стран.

Статья посвящена исследованию теоретических и практических аспектов формирования инновационного потенциала стран относительно повышения их международной конкурентоспособности. Предложен механизм государственной поддержки формирования инновационного потенциала страны на макро-, мезо- и микроуровнях. Обосновано, что негативные тенденции в инновационной сфере требуют гибких подходов к формированию инновационной политики и правового регулирования инноваций на всех этапах их жизненного цикла и на всех уровнях. Национальная инновационная политика должна быть тесно связана с инновационной политикой на региональном уровне. Доказано, что реализация инновационных стратегий на микроуровне оказывает влияние на международную конкурентоспособность предприятий.

Ключевые слова: международная конкурентоспособность, инновации, инновационный потенциал, инновационная деятельность, инновационный процесс, инновационная политика, национальная инновационная система, инновационная модель развития.

Zhnakina E.G. The mechanism of the state support in terms of formation of the innovative potential of the countries.

This work deals with the research of theoretical and practical aspects of the formation of the innovative potential of the countries within the context of their rising international competitiveness. The mechanism of the state support in terms of formation of the innovative potential of the country at macrolevel, mesolevel and microlevel are outlined. It is grounded that the negative trends emerged in the innovation field require flexible approaches to the formation of innovation policy and legal regulation of innovations at all stages of their life cycle as well as at all levels. The national innovation policy should be closely related to the innovation policy at the regional level. It is proved that the implementation of innovative strategies at the micro-level has a varied in strength, intensity and direction impact on the international competitiveness of the enterprises.

Key words: international competitiveness, innovations, innovative potential, innovative activities, innovative process, innovative policy, national innovative system, innovative development model.

Постановка проблеми. Інноваційна модель економічного розвитку, створена на основі національних інноваційних систем та